

Van: Frank Menger

Onderwerp: MIRT HRN concessie NS en "open access" treinen Arriva op Groningen Zwolle + eigen concessie tot 2035 (Nedersaksenlijn - Wunderline)

Datum: zondag 16 juli 2023 09:48:58
FMArrivaDVHN-20230714-DO01002004.pdf

Bijlagen: beantwoording-kamervragen-treinen-groningen-zwolle.pdf
bijlage-1-onderliggende-beslisnota-beantwoording-kamervragen-treinen-groningen-zwolle.pdf

Geachte leden van Staten en gemeenteraden,

Op 13 juli 2023 ging de beantwoording over de Kamervragen over de Arrivatreinen op het spoor tussen Groningen - Zwolle naar de Kamer.

- <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2023/07/13/beantwoording-kamervragen-treinen-groningen-zwolle>

In het Dagblad stond ook nog een artikel erover, dat heb ik als bijlage ook bijgevoegd. Een deel van de mensen die weten wat er speelt rond het spoor vinden dit juist een goede insteek van Arriva. *Aangezien het is iets wat de NS de afgelopen decennia in haar optiek totaal overbodig vindt om aan te bieden aan de noordelijke reizigers en zeker de forensen.* Hier heeft u ook als lid van de Staten en gemeenteraden echt wel invloed op welke wijze het wel mogelijk wordt.

Want feitelijk hoort u zodra de concessie van 2020 - 2035 voor Groningen + Friesland + Nedersachsen (trein Leer + LNVG: <https://www.lnvg.de/>)

Ook is binnenkort de concessie van het **Blauwnet** Zwolle - Emmen aan de beurt. Ook in deze nieuwe concessie zal ook voorgesorteerd moeten worden op de verbinding Emmen - Mariëberg - Almelo - Enschede. Met projecten zoals de Nedersaksenlijn hoort u dit mee te nemen in het 'Programma van Eisen' voor de nieuwe concessie. Politiek bent u verantwoordelijk voor de juiste bouwstenen om een project als de Nedersaksenlijn mogelijk te maken. De eerste stap is bij de wijziging van de concessies.

De andere noodzakelijk bouwsteen is dit: <https://www.rtvooost.nl/nieuws/2242780/batterijtrein-op-zijspoor-provincie-wil-twee-overijsselse-spoorlijnen-elektrificeren>. Hier heeft u zeker wat over te zeggen als u het BO-MIRT plenair gaat behandelen in uw Staten en gemeenteraden in uw regio. Het Rijk is hier de dwarsligger en al het geld hoeft expliciet niet naar de Randstad. Financiering bovenleiding is een taak van het Rijk als eigenaar van de infrastructuur.

Hoop dat u dit nuttig gaat gebruiken als volksvertegenwoordiger

Met vriendelijke groet,

Frank Menger

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/174042

Uw kenmerk
2023Z11182

Bijlage(n)
1

Datum 13 juli 2023
Betreft Beantwoording Kamervragen treinen Groningen-Zwolle

Geachte voorzitter,

Op 19 juni jl. ontvingen de minister van Financiën en ik vragen van het lid Alkaya (SP) over treinen tussen Groningen en Zwolle.¹ Hierbij stuur ik u, mede namens de minister van Financiën, de beantwoording van deze vragen.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 2023Z11182

2023Z11182 (ingezonden 19 juni 2023)

Antwoorden op de vragen van het lid Alkaya (SP) aan de minister van Financiën en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over het nieuws dat Den Haag geen extra NS-treinen tussen Groningen en Zwolle wil toestaan.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/174042

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht "*Den Haag zet streep door extra NS-treinen in Groningen*"²?

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met dit bericht.

Vraag 2

Welke belemmeringen ziet u om in de nieuwe vervoersconcessie voor het hoofdrailnetwerk extra intercity's door de Nederlandse Spoorwegen (NS) te laten rijden op het traject Groningen-Zwolle?

Antwoord 2

Uiterlijk in augustus 2023 bied ik de ontwerpconcessie aan uw Kamer aan. In de ontwerpconcessie wordt het volume van de concessie gespecificeerd. Het volume van de concessie en de financiële omvang hangen samen. Het uitgangspunt van het kabinet is om de nieuwe concessie binnen de huidige financiële kaders uit te voeren.

Vraag 3

Deelt u de opvatting van de noordelijke provincies en reizigersorganisatie Rover dat er veel behoefte is aan extra intercityverbindingen op dit traject?

Antwoord 3

Extra intercityverbindingen tussen de Randstad en Groningen zouden de OV-bereikbaarheid van Groningen, Assen en Zwolle vergroten en bijdragen aan een beter OV-product in Noord-Nederland. Een verbeterd aanbod kan leiden tot groei van het OV-gebruik en bijdragen aan de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Noord-Nederland. Uiteraard sta ik in algemene zin achter verbeteringen in het vervoerproduct, wanneer dat aansluit bij de reizigersvraag en past binnen de (financiële) kaders.

Vraag 4

Welke technische of infrastructurele belemmeringen zijn er om met vier intercity's per uur te gaan rijden?

Antwoord 4

Op de bestaande infrastructuur kan logistiek gezien een passende dienstregeling gereden worden met vier intercity's per uur in de brede spits en buiten de spits drie intercity's per uur in verband met goederentreinen. Voorwaardelijk is dat de infrastructuur hiervoor geschikt is. Bij structurele toevoeging van extra treinen is het waarschijnlijk noodzakelijk om maatregelen te nemen om de infrastructuur passend te houden, bijvoorbeeld op het gebied van tractie energievoorziening, overwegen en/of baanstabieleit. Onderzoek is nodig om inzichtelijk te maken welke maatregelen noodzakelijk zijn en wat de kosten daarvan zijn.

² NOS.nl, 15 juni 2023 'Den Haag zet streep door extra NS-treinen in Groningen'

Vraag 5

Wat is uw reactie op de zorgen die leven bij de provincies Groningen, Drenthe en Friesland over uw plannen om van het noorden een proeftuin voor het openbaar vervoer te maken³?

Antwoord 5

Vooropgesteld herken ik me op geen enkele manier in het beeld dat er plannen zouden zijn om van het noorden een proeftuin voor het openbaar vervoer te maken. Voor mij staat voorop dat elke reiziger een goed, betrouwbaar en voorspelbaar reisproduct krijgt aangeboden, in welk landsdeel dan ook.

Het artikel gaat in op het voornemen van Arriva om op de baanvakken Leeuwarden-Zwolle en Groningen-Zwolle stoptreindiensten in open toegang te exploiteren⁴. Ik ben over dit initiatief onder andere in gesprek met de provincies, en dan in het bijzonder over de betekenis van dit initiatief voor de treindiensten die ik opneem in de voorgenomen concessie. Uiteraard betrek ik de inbreng van de provincies bij mijn uiteindelijke besluit.

Vraag 6

Kunt u uitleggen wat uw motivatie is om te experimenteren met marktwerking op het spoor en kunt u daarbij tevens aangeven waarom Noord-Nederland is gekozen als laboratorium?

Antwoord 6

Zoals tevens aangegeven in het antwoord op vraag 5 is geenszins sprake van een proeftuin of laboratorium. Voor mij staat voorop dat elke reiziger een goed, betrouwbaar en voorspelbaar reisproduct krijgt aangeboden, in welk landsdeel dan ook. Deze zomer stuur ik u de ontwerpconcessie, waarin ook duidelijk wordt welke treindiensten ik wil opnemen op de baanvakken in Noord-Nederland. Op dat moment ga ik graag met uw Kamer in gesprek over de betekenis en gevolgen van dit besluit.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het onlogisch is om dochterondernemingen van buitenlandse staatsbedrijven toegang te geven tot het Nederlandse spoor als NS, voor 100 procent in handen van de overheid, interesse heeft om meer treinen te laten rijden?

Antwoord 7

Op zichzelf juich ik toe dat vervoerders bereid zijn om financieel risico te dragen om de reiziger van een goede dienstverlening te voorzien. In die zin zie ik zeker potentiële meerwaarde in het toestaan van meerdere vervoerders op het Nederlands spoor. Tegelijkertijd is het mijn rol om te borgen dat de reiziger verzekerd blijft van het beste product, waaronder een betrouwbaar, samenhangende en hoogfrequente dienstverlening. Daartoe heb ik ook het voornemen om een samenhangende HRN-concessie te verlenen.

³ Dagblad van het Noorden, 16 juni 2023 'Zorgen over OV-proeftuin op noordelijk spoor'

⁴ Kamerstukken II, 2022/23 29 984, nr. 1090, d.d. 23/02/2023.

Vraag 8

Wat is volgens u de meerwaarde van het verlenen van open toegang als overheden daarna geen zeggenschap meer hebben over het geleverde aanbod en de prestaties van vervoerders op het spoor?

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Ons kenmerk
IENW/BSK-2023/174042

Antwoord 8

De keuze voor de onderhandse gunning van de nieuwe HRN-concessie is van belang om een samenhangend netwerk te behouden die de reiziger een hoogfrequent, kwalitatief en betrouwbaar treinproduct biedt qua lijnvoering, dienstregeling en overstaptijden. Deze zekerheid wil ik blijven bieden aan de reiziger richting de toekomst. Daarom blijf ik een belangrijke rol zien voor het concessie-instrument.

Tegelijkertijd zie ik ook dat er vervoerders zijn die aanvullende treindiensten willen aanbieden die voor de reiziger meerwaarde kunnen bieden. Niet in alle gevallen vind ik dat er een noodzaak is om direct zeggenschap te hebben over treindiensten. Bovendien kent sturing met concessies voor de internationale verbindingen zijn beperkingen, omdat ik juridisch slechts tot aan de grens bevoegd ben. Overigens blijven de wettelijke eisen gelden voor alle vervoerders zowel in open toegang als onder een concessie, zoals op het gebied van toegankelijkheid.

Vraag 9

Kunt u zo spoedig mogelijk een volledig overzicht geven van de aanvragen die Arriva, Qbuzz en FlixTrain recent hebben ingediend voor toegang op het Nederlandse spoor?

Antwoord 9

Volledigheidshalve verstrek ik u alle meldingen die de afgelopen maanden zijn gedaan bij de ACM en die interactie hebben met het besluit dat ik neem over de ontwerpconcessie.

Melding	Onderneming	Verbinding	Type	(Beoogde) start dienstverlening
31-05-21	Arriva	Groningen - Schiphol	Nachttrein	20-01-23
31-05-21	Arriva	Maastricht - Schiphol	Nachttrein	16-12-22
13-12-22	Arriva	Zwolle-Groningen	Binnenlands	01-01-25
13-12-22	Arriva	Zwolle-Leeuwarden	Binnenlands	01-01-25
09-03-23	Qbuzz	Dordrecht - Rotterdam - Utrecht	Nachttrein	21-12-24
22-05-23	FlixTrain	Rotterdam - Amsterdam - Oberhausen	Binnenlands/ Internationaal	01-08-24
22-05-23	Arriva	Groningen - Amsterdam - Parijs	Binnenlands/ Internationaal	01-06-26

08-06-23	QBuzz	Amsterdam – Berlijn	Internationaal	01-01-27	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
08-06-23	QBuzz	Amsterdam – Parijs	Internationaal	01-01-27	
08-06-23	QBuzz	Amsterdam-Eindhoven	Binnenlands	01-01-27	Ons kenmerk TENW/BSK-2023/174042
13-06-23	NS Internationaal	Amsterdam – Berlijn (via Hengelo/Bentheim)	Binnenlands/ Internationaal	01-01-25	
13-06-23	NS Internationaal	Amsterdam – Frankfurt/Basel	Internationaal	01-01-25	
13-06-23	NS Internationaal	Amsterdam – Parijs/Londen	Internationaal	01-01-25	
13-06-23	NS Internationaal	Amsterdam – Wenen/Innsbruck (NightJet)	Internationaal	01-01-25	

Aan Staatssecretaris

nota

Beantwoording Kamervragen treinen Groningen-Zwolle

TER BESLISSING

Datum

3 juli 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/181195

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Openbaar Vervoer en

Spoor

Aansturing NS en ProRail

Beslistermijn

07-07-2023

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op 19 juni jl. zijn er vragen binnengekomen van het lid Alkaya (SP) over treinen tussen Groningen en Zwolle. De vragen zijn gericht aan de minister van Financiën en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Vanwege de inhoud van de vragen, zal u de vragen mede namens de minister van Financiën beantwoorden. Ter beantwoording van de vragen is een concept-kamerbrief opgesteld. Via deze nota bieden we u de kern van beantwoording van deze vragen aan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde concept-Kamerbrief te ondertekenen en te verzenden naar de Kamer.

Kernpunten

- Er zijn vragen gesteld mede naar aanleiding van de berichten '*Den Haag zet streep door extra NS-treinen in Groningen*' (RTV Noord, 15 juni 2023) en '*Bepaalt Arriva straks zelf hoe vaak de stoptrein naar Zwolle rijdt? Zorgen over OV-proeftuin op spoor in Drenthe, Groningen en Friesland*' (Dagblad van het Noorden, 14 juni 2023).
- De vragen gaat onder andere over de mogelijkheden om in de nieuwe HRN-concessie twee extra intercitytreinen tussen Groningen-Zwolle te rijden. In de beantwoording verwijst u naar de ontwerpconcessie, die naar verwachting in augustus 2023 aan de Kamer wordt aangeboden. Daarnaast geeft u aan dat u in algemene zin achter verbeteringen in het vervoerproduct staat wanneer dat aansluit bij de reizigersvraag en past binnen (financiële) kaders.
- Ook benoemt u dat op de bestaande infrastructuur logistiek gezien een passende dienstregeling gereden kan worden met vier intercity's per uur in de brede spits. Bij structurele toevoeging van extra treinen is het waarschijnlijk noodzakelijk om maatregelen te nemen. Welke maatregelen dat zouden zijn, moet nader onderzocht worden.
- Er worden ook vragen gesteld over marktwerking op het spoor en over opentoevanginitiatieven in Noord-Nederland en wat dat betekent voor de treindiensten die worden opgenomen in de voorgenomen HRN-concessie. U geeft aan de inbreng van de provincies bij het uiteindelijke besluit te betrekken.

- Tevens verstrekt u een overzicht van de meldingen die de afgelopen maanden door vervoerders zijn gedaan bij de ACM. U geeft aan dat u het toejuicht dat vervoerders diensten willen aanbieden tegen eigen rekening en risico, maar dat u het ook als uw rol ziet om te borgen dat de reiziger verzekerd blijft van een betrouwbare, samenhangende en hoogfrequente dienstverlening. U ziet de concessies als belangrijk instrument om dit voor het hoofdrailnet te bieden.

Datum

3 juli 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/181195

Opgesteld doorBestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1

Krachtenveld

De nieuwe HRN-concessie en de diverse opentoeegangmeldingen hebben de aandacht van de media en de Kamer. Vanwege haar rol als aandeelhouder van NS is ook het ministerie van Financiën betrokken bij de beantwoording van de vragen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief beantwoording vragen treinen Groningen-Zwolle	